

трансферна политика

детско-юношеска школа

маркетинг и мърчангайзинг

Годишен доклад на Тръст „Синя България“

инфраструктура

представителен отбор

финансово състояние устойчивост бюджет

билети, сезонни билети и ВИП

ПФК Левски АД 2014-15

**Тръст „Синя България“
Управителен съвет**

Васил Колев – председател

Антони Джамбазов

Десислава Джерманска

Димитър Костадинов

Иво Тасков

Константин Тернянов

Красимир Калистрин

Никола Бушняков

Николай Истатков

Петър Ганев

Тодор Тодоров

www.sinyabulgaria.org

info@sinyabulgaria.org

+359 89 9918328

София, 1164, п.к. 72

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Собственост, структура и управление на ПФК Левски.
2. Финансово състояние, устойчивост и бюджет.
3. Инфраструктурни проекти.
4. Представителен отбор.
5. Трансферна политика.
6. Юношеска школа.
7. Маркетинг и мърчандайзинг.
8. Билети и ВИП обслужване
9. Връзки с обществеността и привържениците. Социална политика.
10. Медийна политика

Тръст „Синя България“

Годишен доклад

Тръст „Синя България“ поставя началото на публикуването на годишен доклад за различни аспекти от дейността и функционирането на ПФК Левски АД във връзка със своите цели да бъде демократичен и представителен глас на привържениците на клуба и да заздравява връзката между него и левскарската общност. Смятаме, че този доклад може да има положително влияние върху клуба, както и да хвърли светлина върху въпроси, които заемат важно място в живота на неговите привърженици и за които липсва целенасочена и достоверна информация.

Това, което Тръст „Синя България“ казва в този доклад е важно, защото сме очевидци на безпрецедентна финансова и структурна криза в българския футбол, който страда от лошото управление на редица клубове, включително и Левски София и това му пречи да реализира финансовия си и социален потенциал в значително по-пълна степен. Смятаме, че 2014-15 година е сезонът, в който драстично се увеличи броят на привържениците на различни клубове, включително Левски София, които изявяват желание и намерения да участват активно във вземането на решения за бъдещето на своите любими отбори.

В това отношение Тръст „Синя България“ е сред пионерите това да се случи на базата на балансиран, конструктивен и здрави отношения между привържениците и клуба. Тръстът заедно с Националния клуб на привържениците на Левски (НКП) са ангажирани с участието си в Управителния съвет на клуба от началото на 2015 г. Двете организации бяха двигателът на множество процеси, свързани с нормалното функциониране на Левски като клуб и изграждане на разрушеното до голямо степен доверие в неговите привърженици. Това се осъществи чрез насърчаване на политиката на прозрачност и финансова отговорност, както и на правилно структуриране на клуба и функциониране във връзка с неговия устав и чрез работещи органи на управление.

Усилията на Тръст „Синя България“ получиха международно признание, като към момента ние сме единствената организация, която поддържа контакт и работи активно с международната асоциация Supporters Direct Europe, която е създадена от УЕФА и обединява сдружения на привърженици от повече от 20 страни.

Този доклад си поставя за цел да покаже основни проблеми на различни нива в ПФК Левски, да ги адресира точно и правилно и да предложи различни решения, свързани с това любимият ни отбор да бъде трайно устойчив на всички нива и да се завърне на полагаемото му място като лидер в българския футбол и на терена.

Кои сме ние?

Тръст „Синя България“ е създаден през февруари 2014 г. Ние се борим за това приоритетите на клуба да бъдат отражение на приоритетите на неговите привърженици. А именно нашата подкрепа, любов, страст и отдаденост на привърженици създадоха голяма част от легендата за

Левски София в последните 101 години.

В организацията членуват над 1100 души, които правят тръста една от най-големите структури на привърженици в България. Той е член на Управителния съвет на ПФК Левски АД, в което защитава интересите на привържениците на клуба.

В своята работа ние си партнираме с организация като Supporters Direct Europe, която обединява и подпомага сдруженията на футболни привърженици по света и развива модела за тяхна собственост в любимите им отбори. Тръст „Синя България“ е партньор в съвместни инициативи на Министерството на спорта и на БФС, а освен това имаме и членове сред депутатите от различните политически партии в сегашното Народно събрание.

Нашата философия

Ние вярваме в това, че Левски София може да бъде много по-успешен и стабилен финансово клуб, ако успее да намери точния баланс и да включи привържениците си в процесите на управление и вземане на ключови решения. Това ще донесе не само социални, но и икономически ползи. Левски София не използва в този момент потенциала на своята фенска маса, както в икономически, така и в социален мащаб. Ние работим с клуба за промяната на това статукво.

Ние искаме Левски София да побеждава и печели трофеи, да играе добър футбол, като натрупаните от това финансови печалби се реинвестират в клуба и осигуряват още по-добро бъдеще.

Не искаме обаче да бъде разбрани погрешно. Ние не желаем да управляваме клуба директно. Смятаме, че това трябва да сторят професионалисти с качества, с ясни цели, с детайлна програма и стратегия за работата си. Клуб като Левски трябва да се ръководи от образовани и подготвени хора, които с качествата и всеотдайността си могат да осигурят неговия успех. Ние сме готови да осигурим безвъзмездно цялата си подкрепа, но едновременно с това да сме и безпощаден коректив и враг на всички възможни лоши практики.

Ние приемаме привържениците на Левски като „акционери по презумпция“ и смятаме, че те трябва да играят важна роля в ежедневието на клуба.

собственост структура управление

Професионален футболен клуб „Левски“ АД по своята правно-организационна форма представлява акционерно дружество без публично участие, вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията със следните параметри определящи размера и структурата на неговия капитал и система на управление.

Размер, структура и разпределение на капитала

Дружеството е вписано в Търговския регистър с капитал в размер на 30 669 974 лв. Номиналната стойност, на всяка една от акциите формираща общия размер на капитала на дружеството е в размер на 1 лв.

Капиталът на дружеството е структуриран по следния начин:

30 419 974 броя обикновени поименни акции с право на глас в Общото събрание на акционерите с номинална стойност от по 1 лв всяка;

250 000 броя привилегировани поименни акции без право на глас в Общото събрание на акционерите на дружеството с номинална стойност от по 1 лв всяка.

В Търговския регистър е вписано обстоятелството, че целият размер на капитала на дружеството е записан и внесен от акционерите, които са го записали.

Актуалните размер и структура на капитала на дружеството са формирани окончателно на последното проведено на 12.12.2014 година в град София Общо събрание на акционерите, на което по т. 8 от дневния ред е прието решение капиталът да бъде увеличен „под условие“, по реда на чл. 195 от Търговския закон с непарични вноски в резултат на което от 750 000 лева същия нараства до 30 419 974 лева.

Капиталът на дружеството е увеличен под условието, че целият размер на новата емисия акции ще бъде записан от акционерите Тодор Костадинов Батков и „Дегерасо Лимитид“, които ще придобият акции от тази емисия чрез апорт на непарични вноски, предвид което и в съответствие с нормата на чл. 194, ал.4 от Търговския закон останалите акционери няма да упражнят правото си да придобият дял от новата емисия, съответстващ на дела им от капитала на дружеството преди увеличението.

Увеличаването на капитала се е осъществило чрез издаването на 29 919 974 броя нови обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност от по 1 лв всяка.

Целият размер на увеличението е записан, както следва:

1. Тодор Костадинов Батков, който срещу непарична вноски, представляваща капитализация притежавани вземания срещу дружеството придобива 18 333 349 броя обикновени поименни акции с право на глас на обща стойност 18 333 349 лева;
2. „Дегерасо Лимитид“, което срещу непарична вноски, представляваща капитализация на притежавани вземания срещу дружеството придобива 11 586 625 броя обикновени поименни акции с право на глас на обща стойност 11 586 625 лева.

Непаричните вноски, внесени от акционерите, които са записали и придобили акции от новата емисия са следните:

Непарична вноски, внесена от акционера Тодор Батков:

А) Вземания за главници, лихви, неустойки и лихви за забава, придобити по силата на договори за прехвърляне на вземания (цесия), с които г-н Батков е придобил вземанията срещу дружеството по 63 договора за заеми от множество на брой кредитори на „ПФК Левски“ АД, както следва:

- „Ричлайн България“ АД – 1 бр. договор за заем;
- „Т. Б .Консулт“ ЕООД – 49 бр. договори за заем;
- „Белмезо“ ООД – 1 бр. договор за заем;
- „Транспорт Комерс“ ООД – 5 бр. договори за заем;
- „Експерт Трейдинг“ ЕООД – 1 бр. договор за заем;
- „Ричлайн Консулт“ ЕАД – 1 бр. договор за заем;
- „Седиан Камършъл Лимитид“ – 3 бр. договори за заем;
- „Ричлайн Ентърпрайзис Лимитид“ – 2 бр. договори за заем;

Б) Вземания за главници, лихви, неустойки и лихви за забава по 50 броя договори за парични заеми, сключени между Тодор Костадинов Батков като физическо лице и акционерното дружество. По част от договорите вземанията са само за лихви, неустойки и лихви за забава, поради обстоятелството, че или цялата, или в някои случаи част от главницата е била погасена, или главницата в цялост или отчасти е била цедирана на трето лице.

Непарична вноски, внесена от акционера „Дегерасо Лимитид“:

А) Вземания за главници, лихви, неустойки и лихви за забава придобити по силата на договор за прехвърляне на вземания (цесия) - по общо 20 бр. договора за заеми както следва:

- „Седиан Камършъл Лимитид“ – 17 бр. договори за заем;
- Тодор Костадинов Батков – 3 бр. договори за заем (по тези договори е цедирана само главницата или част от нея).

Б) Вземания по 1 бр. договор за паричен заем, по които ПФК „Левски“ АД е длъжник, а „Дегерасо Лимитид“ е кредитор.

Описаните по-горе непарични вноски на двамата акционери, придобили акции от емисията, с която се извършва увеличение на капитала на дружеството на 17 декември 2014 година представляват източник за информация само относно онази част от капитала на дружеството, която се покрива от тази емисия.

Данни за разпределението между акционерите в дружеството на останалата част от капитала, а именно 500 000 броя обикновени поименни акции с право на глас и 250 000 броя привилегирани поименни акции без право на глас могат да бъдат почерпени и съответно анализирани само от нормативно установените да съдържат такава информация дружествени документи, а именно книгата на акционерите на дружеството и списъците на акционерите, които в съответствие с чл. 225 от Търговския закон следва да се изготвя при провеждането на всяко Общо събрание на акционерите.

По-достоверна и изчерпателна информация относно точната структура и разпределение на капитала между акционерите в дружеството дава книгата на акционерите, която в съответствие с разпоредбата на чл. 179 от Търговския закон всяко акционерно дружество е длъжно да води.

Горното твърдение се обуславя от обстоятелството, че списъкът на акционерите, за който стана дума по-горе се съставя само преди и за нуждите на провеждането на Общите събрания на акционерите на дружеството.

Точното наименование и съдържание на този списък съгласно чл. 225 от Търговския закон е *„списък на присъстващите акционери или на техните представители и на броя на притежаваните или представлявани акции“*

Предвид горното, следва да се има предвид, че от този документ може да се извлече информация само за личността на онези акционери които присъстват на събранието и броя и вида на притежаваните от тях акции, докато книгата на акционерите в съответствие с разпоредбата на чл. 179 от Търговския закон съдържа нормативно установени със същата норма подробни данни за акционерите, а именно *„името и адресът, ЕГН/ЛНЧ или ЕИК на притежателите на поименните акции, видът, номиналната и емисионната стойност, броят и номерата на акциите“*

Лицето или лицата, представляващи дружеството, са длъжни да осигурят вписването в книгата за акционерите описаните по-горе данни, както и в случай че настъпят промени в тези обстоятелства, да вписват тези промени не по-късно от 7 дни от представяне на документите.

Следва задължително да се подчертае значението на книгата на акционерите и предвид следното обстоятелство:

Съгласно разпоредбата на чл.185 от Търговския закон, за да има действие спрямо дружеството, прехвърлянето на права върху поименни акции от капитала следва да бъде вписано в тази книга.

Лицето, придобило акциите (преобретател), следва да подаде заявление до дружеството за вписването му в книгата на акционерите, като приложи съответните доказателства и документи за извършеното прехвърляне. Това заявление следва да бъде подадено в 7-дневен срок от прехвърлянето.

Предвид изложеното по-горе, подробна, актуална и преди всичко точна информация за личността на акционерите и процентното разпределение на акциите от капитала между тях може да се направи само след щателен анализ на записванията в книгата на акционерите и съпоставянето им с входящата кореспонденция на дружеството, както и от Протоколите от заседанията на Управителния съвет, съдържащи решения за обезсилване на временни удостоверения или издаване на нови такива.

Предвид обстоятелството, че за целите на настоящия доклад не сме разполагали с възможността за извършване на описания по-горе анализ на книгата на акционерите на дружеството и останалите изброени вътрешни документи, единствената възможност за представяне на една относително точна и изчерпателна картина за разпределението на акциите в капитала на дружеството ни дава

списъка на акционерите, публикуван в Търговския регистър като част от документацията по провеждането на последното Редовно Общо събрание на акционерите на ПФК „Левски“ АД, проведено на 17 декември 2014 година в град София.

Съгласно този списък към датата на провеждане на общото събрание на акционерите в дружеството има общо 130 акционери, от които 127 физически лица. От тях Тодор Костадинов Батков притежава най-голям брой акции 250 100 и 3 юридически лица, както следва: „Дегерасо Лимитид“ – 195 370 броя, „Андон Янев“ ООД – 30 броя и Сдружение с нестопанска цел „Сини сърца“ – 100 броя обикновени поименни акции с право на глас от капитала на дружеството. Следва да се вземе предвид, че изложените данни не включват извършените промени в разпределението на капитала между акционерите, които настъпиха след проведената кампания „Левски е твоя“.

По официални данни от дружеството в капитала на дружеството от началото на 2015 г. досега са придобили права върху акции 1088 лица, които по силата на договори за дарения от г-н Батков са придобили общо 493 700 броя акции от капитала на обща стойност 493 700 лева.

Предвид горното броя и стойността на 493 700 броя акции трябва да бъде извадена от броя и стойността на акциите притежавани от г-н Тодор Батков преди и след увеличението на капитала и след съответните отбелязвания в книгата на акционерите да бъде разпределена между лицата придобили след кампанията „Левски е твоя“.

На проведеното на 17 декември 2014 година Общо събрание на акционерите е съставен и подписан и списък на акционерите, притежаващи привилегирани акции без право на глас в капитала на дружеството.

Съгласно данните нанесени в този списък в дружеството привилегирани акции без право на глас притежават три физически лица, сред които г-н Тодор Костадинов Батков с най-голям брой притежавани акции 120 508 и едно юридическо лице „Дегерасо Лимитид“ със 120 000 броя акции.

ДОБРИ ПРАКТИКИ

- Промяна на устава на ПФК „Левски“ АД по предложение на член на УС на Тръст „Синя България“ адв. Петър Шекеров. Тази промяна изисква санкция на Управителния съвет на клуба за важни решения като получаването на заеми или осъществяването на трансфери, които биха могли да нанесат сериозни финансови вреди на клуба в дългосрочен план.
- Промяна на устава на ПФК „Левски“ АД, която изисква огромна подкрепа за назначения на постове треньор, спортен директор и директор на юношеската школа на клуба, особено с присъствие в Управителния съвет на клуба на структури на организирани привърженици.
- Включването в Управителния съвет на клуба на двете организации на привържениците Тръст „Синя България“ и Национален клуб на привържениците на Левски.
- Редовни заседания на Управителния съвет на клуба при участието на организирани привърженици. По правило общността беше информирана надлежно и подробно за взетите решения и предприетите стъпки.
- Увеличаването на броя на акционерите през последните три месеца, което е малка стъпка по пътя към прозрачност и устойчивост.

Система на управление

Съгласно Устава на ПФК „Левски“ АД, дружеството има двустепенна система на управление, която съгласно разпоредбите включени в Подраздел III на Раздел IX от Търговския закон включва Общо събрание на акционерите, който е и върховния орган на управление на дружеството. То включва в състава си всички акционери, при-

тежаваци акции с право на глас от капитала и акционерите, притежаваци привилегирани акции без право на глас, както и представител на наетите в дружеството лица, когато същите са над 50 на брой, Надзорен съвет в състав от 3 до 7 членове и Управителен съвет в състав от 3 до 9 членове.

Съгласно Устава на ПФК „Левски“ АД Надзорният съвет се състои от трима души, а Управителният съвет от 3 до 7 души.

Към настоящия момент в Търговския регистър към Агенцията по вписванията са вписани, съответно имат качеството на членове на Съветите следните лица:

1. Надзорен съвет:
 - 1.1. Тодор Костадинов Батков;
 - 1.2. Александър Параскевов Ангелов;
 - 1.3. Минко Христов Герджиков;
2. Управителен съвет:
 - 2.1. Константин Любимиров Баждеков;
 - 2.2. Иво Атанасов Тонев;
 - 2.3. СНЦ „Синя България“;
 - 2.4. СНЦ „Клуб на привържениците на Левски“

Освен описаните органи на управление, съгласно разпоредбата на чл. 54 /а/, ал.1 от Устава на дружеството приета с последното му изменение направено на 17 декември 2014 година в дружеството могат да се създадат вътрешни органи за експертно-консултантска помощ, чиято цел е да подпомагат работата на Управителния съвет. Подобна е финансовата комисия в състав Константин Баждеков и двама представители на Тръст „Синя България“ – Петър Ганев и Любен Цонков.

Съгласно разпоредбите на чл. 54 /а/, ал.2 и ал.3 от Устава броя и състава на трите комисии се определя на общо заседание на Управителния и Надзорния съвет на дружеството, а правилата за работата им се съставят и приемат от Управителния съвет.

Изводи

Структура и разпределение на капитала

- Прави впечатление, че съгласно официално оповестената и публично достъпна информация капиталът на дружеството е съсредоточен в двама основни мажоритарни акционери в лицето на Тодор Костадинов Батков и „Дигерасо Лимитид“, които заедно притежават акции представляващи повече от 98% от него, а останалата част е разпределена почти по-равно между повече от 1000 физически и юридически лица.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Присъствието в клуба на офшорна компания като акционер, макар и контролирана по собствените му думи от другия мажоритарен акционер, създава предпоставки за задкулисие и тайна собственост. Не е доказано убедително, че „Дегерасо Лимитед“ е компания, собственост на Тодор Батков. Напротив, публикации в медиите я свързват със спорна обществена фигура като Делян Пеевски.
- Надзорния съвет на клуба практически не функционира. Не е известно той да е провеждал заседания. Не е вписана и одобрената кандидатура за Управителния съвет на г-н Илия Козарев, както и не са разгледани групи представени такива.
- Управителният съвет на клуба спря да провежда заседания и да информира за дейността си след депозираните през април оставки на двете организации на привържениците, които впоследствие бяха оттеглени.
- Изпълнителният директор на клуба Константин Баждеков е нарушил нееднократно разпоредбите на устава на клуба при подписването на договори, за които не е получил изричната санкция от Управителния съвет на клуба. За това той носи отговорност през акционерите на клуба и по закон.
- Емитираните привилегирани акции без право на глас не са били трансформирани в такива с право на глас, както е изискването на закона.
- Начинът на управление на клуба до декември 2014 г. и в същото време този, по който е увеличен капиталът на клуба, след като дълго време не са обслужвани договори за заеми, създава предпоставки за наличие на конфликт на интереси.

- Освен това, не може да не бъде отбелязан факта, че капиталът на дружеството е увеличен само през 2014 година от 750 000 лева на 30 669 974 лв., изцяло с непарични вноски, представляващи капитализация на вземанията на двамата основни акционери по договори за цесия и договори за заеми, които дружеството е сключвало през целия период от 2007 до 2015 година.
- Впечатляващ е и броят договори за кредит, вземанията, по които са прехвърлени на акционерите само с няколко на брой договори за цесия. Така например Тодор Костадинов Батков е капитализирал в поименни акции с право на глас вземанията си по общо 113 договора сключвани в периода 2007 – 2015 година, като 63 от тях са придобити по силата на договори за цесия, всичките сключени в края на 2014 година, но имащи за предмет вземания, които дружеството е трупало през целия описан период.
- Другият акционер „Дегерасо Лимитид“ е придобил чрез цесии вземанията по 20 договора за заем, три от които са само за главниците по заемите, придобити от Тодор Батков и съответно в последствие капитализирани в акции, емитирани във връзка с увеличението на капитала през 2014 година, докато Тодор Батков е капитализирал, респективно придобил акции от увеличението за лихвите, неустойките и лихвите за забава по същите тези договори.
- Разбира се трябва да се направи уговорката, че всички тези вземания са били оценени от вещо лице – оценител, назначено по съответния нормативно установен ред от Агенцията по вписванията и след това увеличението на капитала с така формираната непарична вноска е било прието и вписано от съответните длъжностни лица в Търговския регистър към същата Агенция, което само по себе си е достатъчно основание да се приеме безусловно презумпцията за пълна законосъобразност на договорите за заеми и за прехвърлянето на вземанията произтичащи от тях, както и стойността на оценените вземания.
- Въпреки това обаче, като се вземе предвид естеството и същността на футболен клуб „Левски“ София като един вековен социален феномен за България структурирането и разпределението на толкова голям процент от собствеността върху акциите, които формират неговия капитал по описания начин – чрез капитализиране на вземания срещу дружеството не може да не буди озорчение сред привържениците на футболния отбор „Левски“ София.
- При съставянето на настоящия доклад ние никога не сме оставяли на заден план безспорния факт, че акционерно дружество ПФК „Левски“ АД, макар и безспорно да е търговско дружество, учредено, регистрирано и развиващо дейност в съответствие с нормативните разпоредби на Търговския закон, е носител и правоприменник на едни вековни идеали и морални ценности, които са припознати за непреходни и пътеводни за една огромна част от българския народ. За стотиците хиляди и може би милиони левскарски футболния клуб „Левски“ никога не е изчерпвал своето значение и обществена роля само със спортно–техническите резултати, постигнати от представителния отбор или останалите формации на клуба в турнирите и първенствата, в които вземат участие.
- Името „Левски“, което е светилия за всеки българин и само по себе си е неумолим задължаващ и изискващ фактор за всеки, който си служи с него налага всички формации, сдружения, търговски дружества и т.н. да поставят на най–високо и първостепенно място в ценностната си система честността, почтеността, откритостта, безкористността и безрезервната отдаденост на целите и идеалите, които отговарят на пиедестала, на който стои това име в националното самосъзнание на българина.
- Предвид казаното по – горе считаме, че придобиването на права върху акции от капитала на акционерното дружество, което е призвано да носи името „Левски“ следва да се извършва само при условията на пълна прозрачност, при ясни и публично известни условия, след предоставяне на съответните доказателства за произхода на средствата, с които става придобиването, както и гаранции за наличието на сериозни и добре обмислени намерения за развитието на клуба.
- Качеството на акционер в „Левски“ следва задължително да върви ръка за ръка с убеждението за пълна принадлежност към традиционните морални и исторически ценности, които за повече от 100 години са превърнали клуба в символ на най–чистите и висши стремежи на българския народ.
- От гледна точка на казаното по – горе считаме, че превръщането в собственост върху клуба на едни вземания, произтичащи от договори, които по силата на търговската тайна и нормалната стопанска логика имат конфиденциален характер и техните параметри са обект на съставяне и договаряне между лицата, които са страни по тях е неприемливо и създава впечатлението за наличие

на закулисни и не съвсем безкористни интереси.

- Не е без значение и фактът, че кредиторите по тези договори за финансиране на клуба са мажоритарните собственици на неговия капитал преди увеличението, които в това свое качество са имали възможността да определят политиката на клуба при сключването и изпълнението на въпросните договори.
- През целия период от време, докато визираните заеми са усвоявани от клуба и с тях се е финансирала неговата основна дейност кредиторите са имали възможността да определят условията, при които клуба е ползвал и съответно е погасявал заемите.
- В конкретния случай, както става ясно погасяване не е имало реално до 2014 година, когато взетите заеми са били вече обременени със съответните лихви, неустойки и лихви за забава, които с пълния си размер са формирали вземанията, трансформирани в последствие в непарична вноски, респективно в дял от капитала, който е увеличен под условие над 30 пъти, при това без останалите акционери да имат възможността да участват в увеличението.
- Не можем да не отбележим и факта, че в Търговския регистър и Устава на дружеството фигурират 250 000 броя привилегирани поименни акции без право на глас, които също със стойността си формират общия размер на капитала и които също са разпределени основно между двата най-големи и мажоритарни акционери в ПФК „Левски“ АД.

Съгласно разпоредбата на чл.182, ал.4 от Търговския закон: *Когато дивидентът по привилегированата акция без право на глас не бъде изплатен за 1 година и закъснялото плащане не бъде изплатено през следващата година заедно с дивидента за нея, привилегированата акция придобива право на глас до изплащане на забавените дивиденди. В този случай привилегированите акции се пресмятат при определяне на необходимите кворум и мнозинство.*

От протокола на последното проведено Общо събрание на акционерите на 17.12.2014 година става ясно че дивидент от печалбата не е разпределен за 2011, 2012, 2013 година, което поставя дружеството в хипотезата на чл.182, ал.4 по отношение на емитираните и записани привилегирани акции.

- До датата на публикуване на настоящия доклад липсват каквито и да било доказателства емитираните привилегирани акции да са били трансформирани в такива с право на глас и стойността им да бъде отчитана и пресмятана при определянето на съответните кворуми и мнозинства.

В заключение може да се направи следния извод по отношение на структурата и разпределението на капитала на ПФК „Левски“ АД:

Капитала на дружеството е съсредоточен в двама мажоритарни акционери, които притежават над 98% от него, като останалата част е незначителна от гледна точка на възможността за пряко влияние върху управлението и развитието на дружеството, което е неприемливо от гледна точка на историческата стойност и същност на клуба за България.

Огромната част от привържениците на отбора, които имат характера на „акционери по презумпция“ поради обстоятелството, че припознаването на клуба от тяхна страна за кауза и обект на принадлежност дава същинската и реална стойност на марката „Левски“ по същество са лишени от възможността да участват и влияят върху управлението и осъществяването на дейността му. Степента на ангажираност на тази огромна група хора е от изключително значение и без никакво съмнение определя ролята и значение на клуба в българското общество, а от там и се явява пряка и незаобиколима предпоставка за чисто стопанския му и спортно – технически просперитет и развитие.

Като препоръка може да се направи извода че собствеността върху акциите в капитала на отбора следва да се разпредели много по-пропорционално и справедливо върху голяма група привърженици на отбора, като гаранция за прозрачност на управлението, избягване на закулисни схеми и преследването на интереси несъвместими със стандартите и идеалите, които името „Левски“ налага.

В дългосрочен план следва да се работи за превръщането на клуба в публично акционерно дружество, привличането на многобройна маса акционери и реалното включване в управлението на клуба и определянето на неговата дългосрочна политика за развитие от максимално широк кръг представители на неговите привърженици.

Система и структура на управление

- Избраната и действаща към момента двустепенна система на управление, включваща Надзорен и Управителен съвет представлява един сам по себе си добър и работещ модел на управление на клуба.
- Следва обаче да се направи задължителната препоръка относно не променянето в бъдеще на сега съществуващия модел, осигуряващ участието на представители на организирани привърженици в Управителния съвет на клуба. Този модел дава гаранция за прозрачност и интеграция на привържениците към оперативната дейност на клуба, тяхното дългосрочно приобщаване към неговите управленски структури и постепенното им пряко ангажиране с решаването на текущи проблеми, които съпътстват осъществяването на основната му дейност.
- Следва да се направи и препоръката в най-кратки срокове да бъде попълнен пълния състав на Управителния съвет до 7 души, както е записано в Устава, като се ангажират доказани експерти в областта на стопанското управление, бизнеса, спортния мениджмънт, рекламната и мърчангайзингова дейност и гр.
- Задължително следва да се изпълни разпоредбата на чл. 54, /а/ от Устава, като се формират и реално се стартира дейността на описаните в него 3 броя помощни комисии. В тези комисии следва да се ангажират добре подбрани и мотивирани експерти, в областите, за които се отнася дейността на съответната комисия.
- Следва да се установи непрекъсната тясна връзка между членовете на Управителния съвет и специалистите заети в тези помощни органи, които по предварително изработен дългосрочен план за работа и развитие да разработят онези стратегии и добри практики, които ще гарантират реален растеж на клуба в стопанско и спортно-техническо отношение.
- В Комисиите следва да бъдат канени задължително представители на организирани привърженици, с оглед постоянен мониторинг и контрол върху оперативната дейност на клуба и спояване на връзката между дружеството и неговите привърженици.

ПРЕПОРЪКИ

Увеличеният брой акционери през последните три месеца, огромният обществен интерес и не на последно място циркулиращите все по-усилено слухове за задкулисе правят императивно трансформирането на ПФК „Левски“ АД в публично дружество. То може да се извърши доброволно от дружеството в момента или Тръст „Синя България“ препоръчва в случай на отказ на мажоритарните собственици, инициатива с тази цел чрез разгробяване на наличните купюри акции на гребните акционери. При всички случаи отказ на мажоритарните собственици и умишлено забавяне на подобна процедура ще означава тежък конфликт между тях и привържениците на клуба в следващите години.

Прехвърляне на акциите на акционера „Дигерасо Лимитед“ към физическо лице като техен собственик с цел избягването на спекулации за задкулисе и скрита собственост.

Негвусмислен вот на доверие от страна на Надзорния съвет на клуба към участието на организирани привърженици на клуба в Управителния съвет като оценка за налагащите се практики на прозрачност и обществен контрол върху делата на клуба.

Формиране и активна работа на помощните експертни комисии към Управителния съвет с участието на експерти сред привържениците на клуба.

Незабавно прекратяване на практиката да бъде погаван устава на клуба от изпълнителния директор Константин Баждеков, създаващо предпоставки за задкулисе и работа в ущърб на дългосрочните интереси на клуба.

финансово състояние устойчивост бюджет

Финансовото състояние на ПФК „Левски“ АД силно се влошава през последните години. След 2007 година клубът е постоянно на загуба от текущата си дейност и всяка година трупа дългове - в огромната си част към собствениците на клуба. През годините загубата от текущата дейност на клуба е покривана със заеми, предоставени от собствениците, които се трупат като задължения в баланса на клуба. Именно големите загуби през последните години и създадената практиката на тяхното покриване бяха основната причина за санкциите, наложени от УЕФА за нарушаване на финансовия феърплей от страна на ПФК „Левски“. До средата на 2014 г. натрупаните задължения към собственика на клуба достигнаха 30 млн. лв.

В резултат на санкциите от УЕФА, както и на вътрешни събития за клуба, бюджетът през сезон 2014-2015 г. чувствително се промени. Разходите за възнаграждения на първия отбор остават най-голямото перо, но бяха свити с близо 40% спрямо преди години, като това обяснява и част от промените в първия отбор, а именно освобождаване на някои от чужденците. Тава-нът на заплатите на играчите в Левски през сезон 2014-2015 г. беше свален на 10 хил. евро спрямо 15 хил. евро преди това. Имаше свиване на разходите и по отношение на други пера – например за лагери (проведени в страната) и за екипи. В приходната част на бюджета се наблюдаваха ред слабости, като видимо се усети и липсата на основен спонсор. На практика в началото на сезон 2014-2015 г. клубът генерираше загуби от поне 430 хил. лв. на месец от текущата си дейност, като липсваха ясни перспективи за генерирането на нови собствени приходи и клубът остана в пълна финансова зависимост към мажоритарните собственици.

В края на 2014 г. собствениците на клуба капитализираха вземанията си, което покачи капитала на дружеството 40 пъти - от 750 хил. лв. до над 30 млн. лв. Въпросното капитализиране на вземанията и на практика изчистване на дългосрочните задължения на клуба беше до голяма степен наложено от правилата за финансов феърплей на УЕФА, които изключват възможността гаден клуб да съществува на този принцип - собственикът постоянно да покрива текущата гупка в бюджета и съответно клуба да задължнява към него. Макар чрез покачването на капитала в края на 2014 г. ПФК Левски АД да изчисти към момента тази практика на финансиране, то от началото на 2015 г. има данни, че подобна практика отново е била прилагана и започват да се трупат нови задължения.

ДОБРИ ПРАКТИКИ

- Капитализирането на задълженията към собствениците в края на 2014 г., която даде възможност на „Левски“ да преодолее бъдещи санкции в мониторинга за финансов феърплей от УЕФА.
- Кампанията „Левски е твой“ - реална възможност за придобиване на дялове и участие на привържениците във финансирането на клуба.
- По-голямата прозрачност по отношение финансовото състояние на клуба, за което говори и представеното в този доклад.

Бюджет на ПФК Левски

В настоящия доклад ще представим бюджета на клуба за първото полугодие на 2015 г., като данните се базират на проектобюджета на клуба за периода януари-юни 2015 г., представен на УС на Левски, и изпълнението на приходната част за същия период. Разходите на клуба за полугодие достигат близо 4,5 млн. лв., докато приходите са в рамките на 2 млн. лв.

Бюджет на ПФК Левски АД (януари - юни 2015)

Приходи	хил. лв.		Разходи	хил. лв.
Спонсори	300		Заплати - първи отбор (футболисти и треньори)	1 530
Реклама	225		Заплати (администрация и школа)	900
Билети	222		Данъци и осигуровки	960
ТВ права	372		Обслужване и екипи (първи отбор и школа)	400
Стоки	148		Стадион/терени и издръжка (ток, парно, гориво...)	180
Такса ДЮШ	102		Мачове (съдии, полиция), глоби, брандиране (LED)	200
Други приходи	118		Други (комисионни, административни, лихви...)	280
Дарения	493			
Всичко приходи	1 980		Всичко разходи	4 450

* Представени са заложените разходи в проектобюджета на клуба и изпълнението на приходите

Приходите на ПФК Левски

Изпълнението на приходите в бюджета на ПФК Левски за периода януари - юни 2015 г. е в рамките на 2 млн. лв., като тук се включват близо половин милион от дарения (кампанията „Левски е твои“). През изминалия сезон се наблюдаваха слабости във всички пера в приходната част поради редица фактори - неучастие в европейските турнири, попадане във втората шестица на първенството, липса на основен спонсор, затворен сектор „А“ и наказания за някои домакински мачове, слаба политика по отношение на маркетинга и мърчандайзинга. Трябва да се отбележи, че така изброените са струк-

турни слабости, тъй като практически клуба отбелязва дори преизпълнение на почти всички пера в приходната част спрямо консервативно заложените параметри в проектобюджета от началото на годината.

Основните пера са приходите от спонсори и реклама в размер на 525 хил. лв., телевизионните права в размер на 372 хил. лв., приходи от продажба на билети в размер на 222 хил. лв., продажба на стоки за 148 хил. лв. и събраните такси в детско юношеската школа в размер на 102 хил. лв. Приходите от дарения представляват 1/4 от приходите на клуба за първото полугодие на 2015 г. и достигат близо половин милион, което отново показва приноса на привържениците и значението на кампания „Левски е твоя“ за финансите на клуба.

Разходите на ПФК Левски

Заложените разходи на клуба за периода януари - юни 2015 г. са близо 4,5 млн. лв. което е сходно с разходния бюджет от края на 2014 г. Тук ще се постареем да хвърлим повече светлина около най-наболелите теми - разходи за заплати в клуба (в т.ч. първи отбор, школа и администрация), които представляват около 3,3 млн. лв. за първата половина на годината. На практика близо 3/4 от разходите на клуба отиват за заплати (съответно данъци и осигуровки) на футболисти, треньори и администрация. Представено в цифри, при месечни разходи на клуба в рамките на 750 хил. лв., разходите за заплати са около 550 хил. лв.

През изминалия сезон се запази таванът на заплатите за играчи и треньори от 10 хил. евро. Най-голямото перо в разходите за заплати в клуба са разходите за представителния отбор, като общо разходите за заплати (в т.ч. данъци и осигуровки) на футболистите (в т.ч. юноши) и треньорското ръководство са около 330 хил. лв. на месец. Разходите (в т.ч. данъци и осигуровки) за заплати на персонала към първия отбор (13 служители) и административния персонал в клуба (42 служители) са общо 100 хил. лв. на месец. Последното голямо перо в заплатите са разходите за заплати (в т.ч. данъци и осигуровки) в детско-юношеската школа (47 служители) в размер на 85 хил. лв. на месец. Прегледът на разходната част в бюджета на клуба отново показва, че макар оптимизации да са възможни, огромната част от парите са насочени към представителния отбор и към работещите в школата, тоест всяко по-сериозно съкращаване на бюджета автоматично означава освобождаване на играчи от първия отбор или занемаряване на школата. Големите проблеми пред клуба не са толкова в разходването на средствата, колкото в липсата на достатъчно приходи от основната дейност на клуба и непълноценното използване на възможностите за генериране на такива.

Финансите на Левски през 2015 г.

Бюджетът на ПФК Левски АД за първата половина на 2015 г. показва изключително голямото разминаване между разходите и приходите от основната дейност на клуба. За периода януари - юни 2015 г. разходите на клуба възлизат на близо 4,5 млн. лв., докато очакваните приходи са близо 2 млн. лв. (в т.ч. даренията от кампанията „Левски е твоя“). Дупката в бюджета за първата половина на годината е над 2,5 млн. лв., като ако изключим даренията, които не са по същество приход от основната дейност, то дупката набъбва до 3 млн. лв. Очевидната невъзможност на собствениците да продължат с постоянното покриване на месечната дупка в бюджета (от порядъка на половин милион лева) доведе до проблеми с изчисляването на стари плащания от 2014 г. и забавяне на текущи плащания, в т.ч. заплати на футболисти, треньори и администрация през 2015 г.

Практическата неплатежоспособност на клуба от началото на 2015 г. доведе до приоритизиране покриването на старите задължения с цел получаване на лиценз (в т.ч. европейски) за сезон 2015-2016 г. Това е и основната причина за стартирането на кампанията „Левски е твоя“, която мобилизира синята общност да подпомогне финансово клуба. В рамките на по-малко от три месеца кампанията „Левски е твоя“ събра около 500 хил. лв., като над 1000 индивидуални дарители се включиха, а след това и станаха акционери в клуба чрез прехвърлени от Тодор Батков акции като благодарност за помощта. Активността на синята общност позволи на клуба да се справи със сроковете и да получи европейски лиценз за следващия сезон.

Устойчивост и задължения

Получаването на лиценза беше добра новина, но финансовите перспективи пред клуба съвсем не изглеждат добри. Причините за тази непреодолима ножица между приходите и разходите от текущата дейност на клуба през последните години и особено в периода 2014-2015 г. са следните:

- Неучастие или слабо представяне в европейските клубни турнири – едно прилично представяне в европейските клубни турнири на практика би удвоило приходите от текущата дейност на клуба. Класиране в групите на Лига Европа носи приблизително 2 млн. евро, а класиране в групите на Шампионска лига поне 10 млн. евро. Към гарантираните плащания за класиране и победи от УЕФА следва да се прибавят и допълнителни приходи от карти и билети, артикули и т.н. След загубата във финал за купата, Левски няма да играе в Европа и през следващия сезон, което е изключително притеснително от финансова гледна точка;
 - Загуба на основен спонсор – на практика през изминалата година клубът беше без основен спонсор. Водещ мотив в края на 2014 г. беше привличането на голям чуждестранен спонсор, което не се осъществи. В момента се водят преговори със спонсори и изглежда има напредък, но отново подкрепата няма да е от мащабите на спонсорството от предходни години;
 - Лошо състояние на стадиона и затворен сектор „А“ – потенциалните приходи от функциониращ нов сектор „А“ се оценяват на над 2 млн. лв. на година, което е повече от всички рекламни приходи на клуба в рамките на годината. Към края на 2014 г. задълженията за изграждането на „А“ сектор са над 5,5 млн. лв. (обезпечени с приходите при отварянето му). Очакванията са секторът да бъде отворен в началото на сезон 2015-2016 г., макар и не в изцяло завършен вид, като остават неясноти около крайната цена на сектора и времето за изплащането му;
 - Липса на ясна политика в областта на маркетинга и мърчандайзинга - клубът не успява да привлече достатъчно средства от своите привърженици в ролята им на клиенти и потребители на продукти на клуба, различни от чисто футболното представяне на терена. Медиите на Левски не се управляват качествено, а ясна политика и правила по отношение на фен артикулите практически няма;
- Всичко това обяснява текущата дупка в бюджета, която вече генерира сериозни задължения, различни от тези към собствениците. Най-големите задължения на клуба към края на 2014 г. са към НАП - 4,3 млн.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Огромната дупка в бюджета и зависимостта към собствениците - без промяна дори след капитализирането на задълженията.
- Непрозрачното финансиране в последните месеци на дупката в бюджета, което поставя въпроси около собствеността на клуба.
- Трупащите се дългове за Сектор „А“, които, макар да не товарят към момента текущия бюджет на клуба и да са обезпечени с приходите от сектора, не бива да остават неконтролируеми.

лв. за данъци и осигуровки, които са обезпечени с марката на клуба, както и за изграждането на сектор „А“ - 5,5 млн. лв., обезпечени с приходите от билети от сектора. Другите големи задължения към края на миналата година са около 2 млн. лв. за възнаграждения на треньори, футболисти и персонал, които обаче в голяма степен бяха изчислени или разсрочени в началото на 2015 г. за получаването на европейския лиценз.

Преди близо година сметките показваха, че при силно представяне в евротурнирите (поне групи на Лига Европа), завършен сектор „А“ и привличане на голям основен спонсор (в рамките на познати от предходни години параметри) е възможно текущата дейност на клуба да бъде до голяма степен овладяна и да не генерира постоянно загуби. Сега е ясно, че участие в Европа няма, секторът ще е завършен, но не напълно функциониращ, а при спонсорите едва ли ще се постигне най-добър резултат. Всичко това означава, че и през следващия сезон, дори и да бъде с намален бюджет, клубът ще генерира сериозна загуба от основната си дейност и ще е зависим от собствениците си. Именно това поставя особена важност на въпроса какво се случва със собствеността в ПФК Левски АД и предстоят ли структурни промени?

ПРЕПОРЪКИ

Работата по отношение на спонсорите (в т.ч. търсенето на основен спонсор) да се фокусира върху дългосрочни ангажименти и установяването на устойчиви партньорства, които не зависят от политическата конюнктура в страната.

Представяне на проектобюджет за следващия сезон и прозрачни механизми за финансиране на дупката в бюджета. Смятаме, че той не бива да бъде толкова консервативен, колкото представения за първите 6 месеца, а изпълнението му да се превърща в самоцел. За излизане от финансовата криза е необходим по-голям ангажимент от страна на служителите на клуба и в частност изпълнителния директор.

Продължаване на кампанията „Левски е твоя“ като механизъм за финансиране на клуба и придобиването му от страна на привържениците.

Извеждане на школата на самостоятелен бюджет и намиране на спонсори за школата - разписани правила за вливане на ресурс в школата при продажбата на юноши.

Пускане в експлоатация на сектор „А“ през следващия сезон с ясна стратегия за стопанската дейност в рамките на сектора, в т.ч. конкурси за търговската част и запазване правата върху клубния магазин.

Структуриране на работата по маркетинга и мърчандайзинга - изграждане на капацитет в рамките на клуба или в ново дружество към клуба с участието на привържениците.

инфраструктура

Стадион „Георги Аспарухов“

През 2013 г. ПФК „Левски“ обяви инвестиционен проект за изграждането на нов стадион на мястото на съществуващия „Георги Аспарухов“, построен през 1963г. След взривяването на сектор А, поетапно трябваше да се изградят новите сектор А и сектор Б до юбилея на „Левски“ - 24 май 2014г., а в последствие до края на 2018г. да се изградят и останалите сектори В и Г, така ПФК „Левски“ щеше да се сдобие с модерен стадион, отговарящ на всички изисквания на УЕФА. По невзависещи от клуба причини, предвиденото финансиране от страна на руския енергиен гигант „Газпром“, свързано с проекта за газопровод „Южен Поток“, пропадна и към момента единствената цел в обзиримо бъдеще остава довършването на Сектор А за предстоящия сезон 2015-16. При създамата се ситуация, финансирането на новостроящата се трибуна е обезпечено приоритетно от приходи, свързани с бъдещата експлоатация на Сектор А и чрез кредити.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Цялостната концепция за финансиране на инвестицията на пръв поглед изглежда доста стихийна и прибързана. Провала на първоначалния план за финансиране и последвалата го схема за изграждане срещу бъдещи приходи стеснява значително кръга от заинтересовани изпълнители, вредейки сериозно на качеството на крайния продукт. Също така взетите заеми за довършването на Сектор А допълнително утежняха и без това не дотам стабилния бюджет на клуба, ограничавайки инвестициите в други важни пера, като детско-юношеска школа и трансфери на футболисти.
- Желанието за колкото се може по-бързо и оперативна изготвяне на проекта попречи на участие на други проектантски колективи, отсъстваше и широка обществена дискусия на проекта, като той беше представен пред левскарската общност едва, когато бе завършен.
- Проектът за нов стадион не предвижда изграждането на особено голям брой места за паркиране, което в съвременните тенденции е недопустимо. Близостта на спирка на метрото по бъдещата линия, предвиждана по „Ботевградско шосе“, донякъде подобрява транспортно-комуникационната обстановка, но все пак проблема с паркирането остава нерешен.
- Козирката на разрушения Сектор А, построена през 1963г. за времето си е била новаторска, като е представлявала най-дългата конзола, с 1 м. повече от тази на стадион „Българска армия“. Новият проект от второто десетилетие на 21 век е с концепция, използвана през 70-те години на миналия век в Англия, а именно отделни, ортогонални четири сектора, свързани само с редове, но не и с козирка, което е в разрез с повечето модерни стадиони, където се търси цялостност на обемно-пространственото решение.
- Постигнатите резултати в подобряването на материалната база са благодарение на усилията на цялата левскарска общност и на директорите на двете школи, съответно Станислав Ангелов и Даниел Боримиров, нещо което би трябвало да е ангажимент и приоритет на самия клуб.
- Неяснотата относно собствеността и финансите, особено на школата Левски-Раковски не позволява влизането на по-сериозни инвестиции и съответно по-мощното и глобално подобряване на материалната база.

ДОБРИ ПРАКТИКИ

- Нуждата от изграждането на нов стадион е от изключителна важност за развитието на всеки един футболен клуб и в този аспект инициативата на ПФК „Левски“ за изграждането на модерен и нов стадион е адекватна и похвална.
- Проектът бе направен така, че да запази емблематични исторически елементи на средата около стадиона като часовниковата кула, паметника на Георги Аспарухов и Параклиса „Свети Георги“.
- След дълги години бяха изградени нови терени с адекватно покритие, което е изключително важна стъпка за развитието на всяка една детско-юношеска школа.
- С реновирането на съблекалните се осигуриха елементарни условия на децата и юношите, за да могат те спокойно да се концентрират върху спортно-техническите си занимания.

Материална база на детско-юношеските школи

През октомври 2014 г. на „Герена“ се откри нов изкуствен терен, дарение от Александър Кюлев. Също така благодарение на синята общност – привърженици на отбора и приятели на директора на школата Даниел Боримиров бяха изцяло реновирани съблекалните за деца и юноши, помещаващи се в старото общежитие – подменена беше дограмата, реновирани бяха тоалетните и баните, както и помещенията за преобличане. В школата на стадион Раковски, най-сетне през юни 2015г. бе подменена настилката на основното игрище, като на мястото на до болка позната сзурия бе поставено ново тревно покритие, на което вече могат да се радват децата от школата. Също така са реновирани и съблекалните към игрищата. Всички тези положителни промени се дължат до голяма степен директора на школата Станислав Ангелов, както и на синята общност, в това число и наскоро закупените топки за децата по инициатива и дарение на Тръст „Синя България“.

ПРЕПОРЪКИ

С оглед, в близко бъдеще, на завършването и на останалите три сектора, е редно ПФК Левски на първо място да осигури адекватно финансиране, преди започването на това инвестиционно намерение, за да се избегне сегашната патова ситуация, в която клубът се явява заложник на собствения си проект. В момента „Левски“ изпитва неимоверни трудности да завърши Сектор А във вида, в който е проектиран, търсят се различни варианти за поевтиняването на първоначалната идея, като се подменят вида и материалите на основни елементи, например козирката. А всякакви подобни икономии се отразяват на качеството и започват да превръщат проекта в самоцел.

В конкретния случай има готов проект за целия стадион, но при бъдещи инвестиционни намерения от подобен род, например нов стадион на базата „Раковски“ е задължително провеждането на обществен архитектурен конкурс, което ще даде възможност за участие на множество проектантски колективи от страната и чужбина, като по този начин ще се вдигне и качеството на самия проект.

При проектирането на подобни значими съоръжения, които ще останат за поколенията е недопустимо подхода при обемно-пространственото решение да е базиран на концепции отпреди близо половин век, затова е препоръчително да се следват най-новите и актуални архитектурни тенденции. Има множество примери, но конкретно бихме посочили новия стадион на Бордо, който има също ортогонално обемно-пространствено решение, но то е реализирано по доста по-модерен, цялостен и запомнящ се начин.

Ангажираността на ПФК „Левски“ към детско-юношеската школа би следвало да е далеч по-сериозна и последователна, като приоритет в бюджета за следващия сезон би следвало да са именно школите на „Герена“ и „Раковски“, които са в основата за развитието на клуба в дългосрочен план.

Би трябвало по-активно и целенасочено да се търси финансиране на инфраструктурни проекти по линия на финансиране от Европейския съюз и програмите за развитие на младежта и спорта.

представителен отбор

Левски София започна подготовката си за сезона с изискване да намали с 40% бюджета си за представителния отбор в следствие на предписания на УЕФА, свързани с финансовия феърплей. Назначеният спортен директор Георги Иванов се справи с изискването за нова финансова рамка, но това доведе до хаотични трансфери, както като количество, така и като време на осъществяването им.

ДОБРИ ПРАКТИКИ

На тренировката бе назначен непознат чужденец в лицето на испанеца Пепе Мурсия, а още по време на подготовката си за сезона Левски София се отказа от идеята да се налагат преобладаващо собствени юноши. Тази тенденция беше започната от Елин Топузаков в края на предишния сезон, а юношите на Левски бяха гръбнакът на националния отбор до 19 години, който игра през лятото на 2014 г. на европейското първенство в Унгария.

Неубедителните резултати в първите мачове, загубата от ЦСКА и недоволството сред привържениците доведоха до бърза тренировъчна рокада. Пепе Мурсия беше отчетен като неуспешен експеримент, който в крайна сметка коства на клуба (58 250 евро). На поста застана спортният директор Георги Иванов, като стартира преговори за нов наставник на тима. Главният кандидат Димитър Димитров обяви, че ще поеме отбора след края на есенния полусезон. В крайна сметка Левски не успя да спечели дори половината от 22-та мача в редовния сезон и записа безпрецедентно за историята си отпадане от

- Устойчивост на спортно-техническите постове. Независимо от лошите резултати и колебливото представяне на отбора, тренировката и спортният директор се ползваха с огромен комфорт от страна на привържениците на тима.
- Отборът показва изключителен морал, като не позволи финансовите трудности и забавени заплати да прераснат в брожения и да се отразят на формата му.
- За първи път от времето на Гара Дембеле Левски успя да открие, привлече и създаде звезда в лицето на испанския нападател Антонио Аниете.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Липсата на трофей от 2009 г. насам означава безпрецедентна за съвременното криза на спортни резултати.
- Левски успя да наложи в първия мач, при това с известни условности, само един млад футболист в лицето на Божидар Краев. Това е огромно отстъпление от позициите и най-вече потенциала, който съществуваше в края на предишния сезон.
- Клубът не успя да скъса с порочната практика да прави голяма селекция на всеки шест месеца. Последната такава от зимата на 2015 г. може да се отчете като почти пълен провал.
- Левски е напълно неподготвен в психологически план да играе и печели редовно големи мачове, каквито са традициите на клуба.
- Левски страда от хронична липса на изявен лидер, като този проблем не може да бъде решен и през последния сезон.
- Отборът не разполага с футболисти, от които може да реализира към момента адекватни трансферни приходи.

първата шестица.

Междувременно отборът бе поет от Стойчо Стоев, след неочакван провал в преговорите с Димитър Димитров. Отборът трябваше да доиграе формално сезона във втората шестица на първенството, където нито за момент не бе застрашен от изпадане. Паралелно с това се класира на финал за купата, след серия от мачове с лесни съперници и авторитетна победа срещу шампиона Лудогорец в полуфинала. Финалът за купата беше загубен след продължения от Черно море и то след като Левски игра наг едно полу-време с човек повече и при преднина в резултата до последната минута.

Генерално сезонът може да се обяви за един от най-слабите в историята като спортни резултати. За първи път от 1965 г., когато дебютира в европейските турнири, Левски няма да играе в тях в два поредни сезона. Това лишава клуба от жизненоважни приходи в ключов момент на дълбока финансова криза.

ПРЕПОРЪКИ

Спортният провал през 2014-15 задължава спортно-техническото ръководство за задължителен успех през новия сезон. Левски продължава да разполага с огромни ресурси, съпоставими с почти всички клубове в България и нова липса на резултати ще означава не само продължаване на безпрецедентната спортна криза, но и загуба на доверие, че това е екипът, който може да изведе отбора на полагаемото се място.

Левски трябва да продължи процеса на създаване на звезди, без които е абсурдно адекватното съществуване на клуб от този ранг.

Треньорското ръководство трябва да създаде конвертируеми футболисти и да работи с поставена цел, която да гарантира възвращаемост на вложените в отбора през годината средства.

Спортно-техническият щаб трябва да представи пред привържениците по адекватен начин стратегията си за новия сезон с цел укрепване на разрушеното доверие и вяра в отбора. В тази стратегия трябва да са залегнали съответни нива на отговорности по периоди.

Левски трябва да сложи край на тенденцията да връща в отбора футболисти, които преди това са освобождавани като неподходящи или изчерпани за клуба, която се задълбочава в последната година и не води до развиване на футболен продукт, достоен за традициите на клуба.

Спортният щаб трябва да е наясно с нивата си на отговорност за слаби резултати и да е готов да я поема.

трансферна политика

Трансферните операции в Левски през изминалия сезон бяха подчинени на принципа за намаляване на разходите за заплати с 40% в следствие на санкция на УЕФА, свързана с финансовия феърплей. Този принцип не само не реши, но и задълбочи проблемите с трансфери „на килограм“, които от години са един от основните проблеми пред устойчивото функциониране на клуба.

В двата трансферни прозорци през лятото на 2014 г. и зимата на 2015 г. Левски извърши общо 17 входящи трансфера и освободи общо 27 футболисти. Не беше реализирана нито една продажба, а тревожна тенденция е в това, че петима от привлечените нови футболисти бяха освободени в рамките на сезона или по-малко от шест месеца след идването им в Левски.

ДОБРИ ПРАКТИКИ

Трудно може да се оцени финансовият резултат от всички тези сделки, макар че нещата имат две страни. Левски плати трансферни суми от общо 100 000 лева (Борислав Стойчев и Луис Педро), както и комисионни на агенти в общ размер на 86 000 лева. Същевременно обаче не беше реализирана трансферна сума от нито един изходящ трансфер. От друга страна според сравнителен източник като Transfer Markt, Левски е привлякъл играчи, оценени на общо 8.58 милиона паунда и със средна възраст от 25.9 години, а е освободил играчи с обща стойност от 12.67 милиона паунда и средна възраст 25.7 години.

Безспорно попадението в трансферната селекция е испанецът Антонио Аниете, дошъл със свободен трансфер от гръцкия Ники Волос. Неговият профил отговаря напълно на традициите на клуб като Левски – голмайстор на първенство, солидна визитка и напълно приемливи финансови условия. Макар че поради финансови причини Левски не успя да направи „звезден трансфер“, една от тенденциите при големите клубове в последните години, то може да се каже, че макар и приет с резерви в началото, Аниете се превърна в такъв. Отлична оценка може да се постави на привличането на другия испанец Мигел Бедоя от Нумансия.

На другия полюс обаче е тоталния провал в сделката с Луис Педро от Ботев (Пловдив), който се превърна в най-скъпото разочарование. Като посредствена и необоснована може да се оцени и селекцията през зимния трансферен прозорец, която коства немалки средства в заплати и не доведе до никакви резултати. С известни условия единственият успешен и сравнително дългосрочен трансфер през зимата е този на вратаря Боян Йоргачевич.

Трансферите на вратари този сезон бяха другият слаб момент. Левски привлече трима нови вратари (Кунчев, Наумовски и Йоргачевич) и освободи четирима (Кунчев, Наумовски, Блажевич, Д. Илиев), един даде под наем (Любенов) и още един бе освободен след края на сезона (Пл. Илиев).

- Успешно бе изпълнена задачата за намаляване на бюджета за заплати без от това да пострада качеството на състава.
- Реализирани бяха два успешни входящи трансфера на чужденци (Аниете, Бедоя), които успяха да се наложат в състава в рамките на сезона и да се превърнат в основни футболисти.
- Най-накрая беше намерено място и беше използван привлечен отгавна футболист като Роман Прохазка, който прекара голяма част от времето си на договора с Левски под наем.

Същевременно изключително лоша практика бе създадена от изпълнителния директор на клуба Константин Бажеков. Той е подписвал договори през зимата на 2015 г. без да има санкция за това от Управителния съвет на клуба, което се явява законово нарушение.

Според новата промяна в устава на ПФК Левски, иницизирана от тръст „Синя България“ и приета през декември 2014 г. от Общото събрание на акционерите, Управителният съвет трябва да дава разрешение за всеки трансфер, който ангажира клуба със сума над 200 000 лева за целия договор, в което са включени трансферни обезщетения, заплата за целия период, агентски комисионни и др.

Смятаме, че това задълбочава тенденцията за липсата на прозрачност в трансферните операции, което е един от основните проблеми и в световния футбол, с който се борят ФИФА и УЕФА. Подобни лоши практики създават почва за заплахи за изграта, каквито са: финансови престъпления, пране на пари, корупция, укриване на данъци, експлоатиране на детски труд, измами и конфликт на интереси.

В тази връзка тръстът е на мнение, че Левски е направил малки, но все още твърде незначителни крачки към прозрачността в трансферните си операции.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Огромният брой привлечени футболисти задълбочи тенденцията за въртележки в състава всеки трансферен прозорец, които освен това обременяват клуба с непрекъснати нови разходи.
- Бързото освобождаване на новопривлечени футболисти показва тенденцията за липса на генерална концепция за трансферите.
- Левски не привлича играчи, от които може да реализира финансова печалба чрез изходящ трансфер.
- Селекцията се прави в последния момент на база нестабилност на треньорската институция и липса на реално работещо скаутско звено в клуба.
- Левски не реализира нито един изходящ трансфер, от който да получи трансферна сума, като по този начин се лиши от едно от основните пера за приходи.
- Липсва прозрачност при трансферите, като от тях е изолиран Управителния съвет на клуба в противоречие на неговия устав, което се явява нарушение на закона от изпълнителния директор.

Входящи трансфери

Мигел Бедоя (28 г., Нумансия-Испания), Лукаш Гикиевич (27 г., АЕЛ-Кипър), Сашо Александров (28 г., Черно море), Радослав Димитров (25 г., Славия), Кристиан Наумовски (25 г., Динамо Букурещ-Румъния), Веселин Минева (33 г., Ботев Пловдив), Аниете (28 г., Никс Волос-Гърция), Лъчезар Балтанов (25 г., Черноморец Бургас), Емил Нину (28 г., Университатя Клуж-Румъния), Стефано Кунчев (23 г., Черноморец Бургас), Наджиб Амаури (22 г., ЧФР Клуж-Румъния), Луис Педро (24 г., Ботев Пловдив), Георги Сърмов (29 г., Ботев Пловдив), Борислав Стойчев (27 г., Берое), Либан Абди (26 г., Ризеспор-Турция, под наем), Валери Домовчийски (27 г., Черно море), Боян Йоргачевич (32 г., без клуб).

Изходящи трансфери

Димитър Макриев (30 г., Саут Чайна-Хонконг, свободен), Мирослав Иванов (33 г., Локомотив Горна Оряховица – свободен), Рикардо Нунеш (28 г., Позон Счечин-Полша, свободен), Стефано Кунчев (23 г., Трикала – Гърция, свободен), Христо Попадийн (20 г., Ботев Враца, сво-

боден), Пламен Илиев (23 г., Ботошани-Румъния, свободен), Цветан Генков (30 г., Денизли-Турция, свободен), Горан Блажевич (28 г., Торнего Москва-Русия, свободен), Павел Чмовш (Мумбай Сити-Индия, свободен), Лъчезар Балтанов (26 г., Ботев Пловдив, свободен), Валери Божинов (28 г., Тернана-Италия, свободен), Дъстли Мюлдер (29 г., Аполон Лимасол-Кипър, свободен), Михаил Иванов (24 г., Ботев Пловдив, свободен), Орлин Старокин (27 г., Иртиш-Казахстан, свободен), Кевин Бру (25 г., Ипсуич-Англия, свободен), Кристиан Наумовски (26 г., Динамо Букурещ-Румъния, свободен), Наджиб Амари (22 г., Латина-Италия, свободен), Пламен Димов (24 г., Кайсар-Казахстан, свободен), Ларсен Туре (30 г., Арл Авиньон-Франция, свободен), Радослав Димитров (26 г., освободен), Александър Любенов (20 г., Симитли, под наем), Пламен Илиев (20 г., Локомотив Горна Оряховица, свободен), Тодор Чаворски (20 г., Локомотив Мездра, свободен), Кристовао Рамос (31 г., Омония-Кипър, свободен), Антон Озгянов (26 г., Берое, свободен), Пламен Крумов (29 г., освободен), Димитър Илиев (21 г., освободен)

ПРЕПОРЪКИ

Необходимо е създаването на работещо скаутско звено в клуба, което да се ангажира и покаже конкретни резултати.

Изпълнителният директор на клуба да спазва устава на гружеството, изискващ санкции от Управителния съвет за определени трансферни сделки.

Левски да изработи трансферна стратегия и да привлече играчи на подходяща възраст и с качества, които да гарантират и изходящи сделки в бъдещето.

Трябва да се сложи край на практиката всеки нов треньор да прави абсолютно нова селекция и да се отказва от почти всички, направено от предшествениците му.

детско-юношеска школа

Една от устойчивите традиции в Левски София е разбирането, че клубът трябва да залага приоритетно на играчи от собствената си школа. Подобна концепция има и брилянтна реализация с тима от 80-те години, един от най-добрите в историята.

През лятото на 2014 г. управлението на детско-юношеската школа бе поверено на Даниел Боримиров. През юли същата година той представи своята концепция за развитие на школата в Левски, чиято цел е поетапно клубът да започне да създава играчи за първия отбор. Според този план до 2018 г. първият отбор на Левски трябва да е съставен от 30% юноши на клуба, а през 2021 г. те да са 45%.

ДОБРИ ПРАКТИКИ

Директорът на школата започна работа с мащабен ремонт на съблекалните за юноши, финансиран със средства, събрани от привържениците на клуба по време на вековния юбилей. Привържениците на тима подсузуриха и закупуването на топки за школата за 30 000 лева. През есента на 2014 г. бе официално открито и ремонтното изкуствено игрище за юношите, финансирано чрез дарение от Александър Кюлев.

Паралелно с това работа в школата на Левски започна Станислав Ангелов. За една година той успя да подмени направи доста подобрения в инфраструктурата, както и да ангажира привържениците на тима в свои инициа-

- Устойчивост на спортно-техническите постове. Независимо от лошите резултати и колебливото представяне на отбора, треньорът и спортният директор се ползваха с огромен комфорт от страна на привържениците на тима.
- Отборът показва изключителен морал, като не позволи финансовите трудности и забавени заплати да прераснат в брожения и да се отразят на формата му.
- За първи път от времето на Гара Дембеле Левски успя да открие, привлече и създаде звезда в лицето на испанския нападател Антонио Аниете.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Липсата на трофей от 2009 г. насам означава безпрецедентна за съвременето криза на спортни резултати.
- Левски успя да наложи в първия мач, при това с известни условности, само един млад футболист в лицето на Божидар Краев. Това е огромно отстъпление от позициите и най-вече потенциала, който съществуваше в края на предишния сезон.
- Клубът не успя да скъса с порочната практика да прави голяма селекция на всеки шест месеца. Последната такава от зимата на 2015 г. може да се отчете като почти пълен провал.
- Левски е напълно неподготвен в психологически план да играе и печели редовно големи мачове, каквито са традициите на клуба.
- Левски страда от хронична липса на изявен лидер, като този проблем не може да бъде решен и през последния сезон.
- Отборът не разполага с футболисти, от които може да реализира към момента адекватни трансферни приходи.

тивни. Тръст „Синя България“ направи дарителска акция със закупуването на топки за тази школа.

Към момента на „Герена“ тренират 300 деца, подобна е бройката и на стадион „Раковски“. Петнадесет треньори се грижат за децата на „Герена“, а само шестима са тези на „Раковски“. За една година в юношеската школа работиха трима методисти: Нестор Юруков, Давид Серано (напуснал през април 2015 г. заради неизплатени заплати) и Иван Колев (напуснал заради преминаване на работа в Славия).

Нито един от отборите на Левски не успя да спечели републиканска титла, но шест от тимове те взеха първо място на градското първенство.

Тръст „Синя България“ дари близо 15 000 лева за участието на два от юношеските отбори на турнири в Кицбюел и Венеция. Като лоша практика можем да отчетем слабо популяризиране на инициативата от ПФК Левски, което със сигурност ще доведе до отлив на дарители в бъдеще.

ПРЕПОРЪКИ

Тръстът препоръчва независим и автономен бюджет на юношеската школа. Това ще позволи на двете школи не само да се самоиздържат, но и да отделят средства за инвестиции и подобрения, които на този етап не могат да бъдат осигурени от клуба.

Инвестиции в разрастване на материалната база като един от приоритетите на клуба. Изграждането на още един изкуствен терен на „Герена“ ще позволи привличането на още деца, а оттам и увеличаването на приходите на юношеската школа.

Общото редуциране на бюджета на клуба в никакъв случай не трябва да се случва за сметка на юношеската школа, която и без това е с недостатъчно финансиране.

маркетинг и мърчандайзинг

В последно време изключителна популярност придоби така наречената директива на УЕФА, касаеща финансовия феърплей. УЕФА задължава футболните клубове да се извържат чрез приходите от дейността, която извършват. Такива основни дейности за всеки футболен клуб, носещи финансови приходи в касата, са приходите от билети за мачовете, приходи от трансфери на футболисти, приходи от търговия с фен артикули (мърчандайзинг), приходи от спонсорски и рекламни договори (маркетинг) и др.

Мърчангайзинг

Левски е клуб с вече повече от 100-годишна история. През целия този век за съжаление Левски като футболен клуб, нито веднъж не успява да задоволи напълно потребността на голямата си и вярна публика от това да се сдобива, притежава и демонстрира така важните за всеки футболен фен продукти и сувенири с емблемата и цветовете на любимия отбор. Търговията с фен артикули, освен източник на директни финансови приходи за клуба е и средство за популяризиране на отбора и привличане и възпитание в любов към Левски при подрастващите привърженици. Поради неспособността на самия футболен клуб да задоволи тези естествени нужди на своите привърженици се налага през годините, те (самите привърженици) да произвеждат и разпространяват фен артикули по всевъзможни нерегламентирани начини от собственооръчно плетени синьо-бели шалчета от бабите на левскарите до открито пиратско производство на продукти с марката Левски. Тези практики датират от поне 30 години назад. През всичките тези години ПФК Левски negliжира този източник на приходи и средство

ДОБРИ ПРАКТИКИ

- Неотдавна ПФК Левски инвестира в закупуването на специализиран мобилен щанд за продажба на фен артикули.
- По случай 100-годишния юбилей от учредяването на клуба ръководството на ПФК Левски подкрепи идеята на феновете за създаване на уникален по рода си екип, базиран на цветовете на първия, с който отборът е изграл след учредяването си.
- ПФК Левски се включи в инициативи, организирани от своите фенове, като осигури присъствие на легенди и действащи футболисти от първия отбор.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Клубът загърби инициативата за създаване на съвместно дружество с Тръст „Синя България“, което да управлява маркетинга, мърчангайзинга и медиите на клуба.
- Изключително беден асортимент от фен артикули и невъзможност на клуба да произвежда богата гама и достатъчно количества от тях.
- Липса на добра стратегия на клуба за фен магазина след отварянето на Сектор А.
- След освобождаването на маркетинг директора Милена Модева не бе проведен публичен конкурс за привличането на нов човек на поста.
- Търговската марка на клуба е запорирана.

за пропаганда и популяризиране на левскарската идея сред широката общественост, жадна за такива стоки. Особено ярък пример за това беше абсолютно недостатъчното количество официални фланелки от юбилейния екип на Левски, които бяха поръчани от доставчика на екипировка и предоставени за продажба към феновете. Все още има незадоволено търсене към отдавна изчерпаните се артикули от фенове на Левски след повече от година от представянето им.

Ръководството на Левски не положи никакви усилия, за да поръча и подсигури адекватно количество официални фланелки, които да продаде на своите привърженици и чрез което да запълни поне част от огромната дупка в бюджета си. Нещо повече същата ситуация е на път да се повтори и с екипировката за настоящия сезон!

Маркетинг

В нашата родина популярните български марки се броят на пръсти. Левски със сигурност е една от най-популярните и разпознаваеми марки в страната и чужбина. За съжаление обаче огромният и потенциал е изключително недоразвит. В годините на така наречената демокрация модела на спонсорване на футболните клубове познат от периода комунизма не беше променен. Левски беше преобразуван в акционерно дружество, придобит от мажоритарен собственик и след това „издържан“ от един голям спонсор („по задължение“), чрез несъразмерно висока годишна вноска. Спонсорство по никакъв начин не съобразено с пазарните принципи и икономическа логика. Разбира се, това не можеше да продължи вечно и към днешна дата Левски изпадна в нелепата ситуация да няма спонсор на гърдите на своите официални екипи. Също така на пръсти се броят по-малките спонсори и рекламодатели на отбора. Това е в резултат на недалновидната маркетингова политика в дългосрочен план на ръководството на клуба (разчитащо на готови пари), които не полагаха усилия за привличане на множество по-малки спонсори и рекламодатели. Не бяха създадени примамливи условия за спонсорство и реклама от страна на средни и малки фирми и отделни левскарци.

ПРЕПОРЪКИ

Създаване на специално търговско дружество съвместно с Тръст „Синя България“, което да се грижи за тази изключително важна дейност за приходите на клуба.

Разработване на атрактивни и гостепни рекламни пакети, насочени към средния и малкия бизнес.

Адекватни поръчки и разпространение на официалните екипи на клуба.

билети, сезонни билети и ВИП

ЛОШИ ПРАКТИКИ

В началото на сезон 2014-2015 ръководството на ПФК Левски след корекция, съгласувана с фенските организации, взе решение за категоризация при ценообразуването на билетите. При срещите с по-висок интерес (Лудогорец, ЦСКА, Литекс и Ботев) цените на билетите бяха определени - 12 и 15 лв, съответно за сектори Б и В, като за срещите с по-нисък интерес – 8 и 12 лв. Намаления за ученици и пенсионери не се предвиждаха. Вземайки ги като постоянни, горните цени бяха заложени като основа при изчисляването стойността на сезонните билети, които без различните отстъпки за лоялност бяха с цени 100 лв за сектор Б и 160 лв за сектор В.

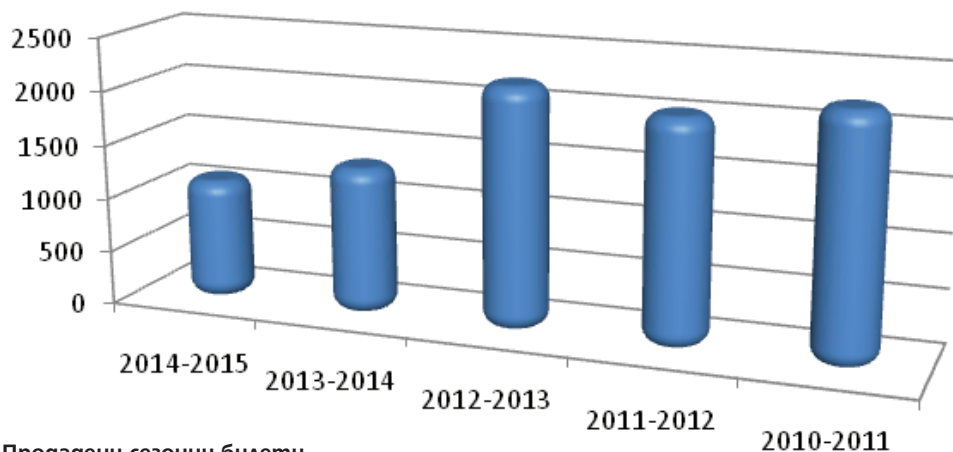
Отчитайки липсата на срещи от европейските турнири в предстоящия сезон за масата от привърженици обявените цени бяха неоправдано високи и съответно броят (1121) на продадените сезонни билети бе рекордно нисък (1362 сезон 2013-2014, 2217 сезон 2012-2013, 2056 сезон 2011-2012, 2228 сезон 2010-2011). Общата сума от продажба на сезонни билети за изминалия сезон е пог

ДОБРИ ПРАКТИКИ

- Добро взаимодействие с фенските структури по издаването на „единна синя карта“ за сезонен билет, членство в ПФК и НКП.
- Бонус за членове на ПФК Левски – безплатни годишни календари.
- Консултации с фенските структури относно цените на билети.

- Липсата на послегователна политика към най-верните привърженици на отбора, а именно притежателите на сезонни билети и стремежа към „икономии“ на техен гръб (финансова неизгодност, липсата на „екстри“, затваряне на входи на стадиона, намаляване на кетеринг, стюарди, обслужващ персонал и т.н.), неминуемо води до отлив на картодържателите, както и на девалвиране на сезонния билет в ценностната система на „синия“ фен.
- Абсолютно недопустима политика към притежателите на VIP сезонни карти и покани. Освен липсата на какъвто и да е нормален външен вид и по-големи удобства от тоалетни, временната VIP ложа (набързо преправената журналистическа такава) не разполага с основните белези на най-престижна трибуна на стадиона. Обикновенните пластамасови седалки, липсата на кетеринг в определени срещи, забраната за предлагане на алкохол (видяхме например, че в Разград нямат подобен „проблем“), масовото присъствие на „случайни“ и „поканени“ гости и роднини на футболисти, занижен пропускателен режим, препълване в срещите с по-голям интерес, са само няколко от факторите, които неминуемо водят до тотален срив в качеството на предлагания/продавания продукт наречен „VIP service“ и буквално обида към едни от най-заможните и влиятелни сини привърженици и бизнес партньори. Не на последно място е и връзката между липсата на рекламодатели и лошите условия във VIP ложата, като огледало на предлаганите от клуба услуги.

130 хил. лева, и средна цена (висока!) от 116 лева за билет, което е показател за преобладаващия брой продажби в сектор В и ВИП ложа.

Продадени сезонни билети

След отпадането на отбора във Втората шестика, финансово неаргументирано, но с цел привличане на публика след спорния провал, Управителният съвет на ПФК Левски взе решение за допълнително намаляване цената на билетите на 5 лв (Б) и 10 лв (В), което заедно с обявените „промоционални“ билети за деца до 18 г. от 1 лв. и домакинските срещи с наказание без публика, допълнително още ти притежателите на сезонни билети, като ги направи твърдо нерентабилни ценово. Непоследователността на ръководството на клуба в лицето на изпълнителния директор Константин Баждеков продължи след едноличната му отмяна на горното решение на УС, следващо нова промяна в цените на билетите, както и на спирането от продажба на тези от 1лв.

Последвалата неадекватна предварителна заявка на билети за финала на Купата на България, както и непрозрачното им разпределение, нагнети излишно с негативни емоции синята общественост.

ПРЕПОРЪКИ

Изграждане на дългосрочна и предвидима ценова политика за билети - сезонни и еднократни.

Развиване и защитаване на ценностна система, в която посещението на мачовете на отбора седи на най-високото място в стълбицата от желаня и „задължения“ на привържениците, както и система от бонуси и екстри за лоялни такива.

Осъзнаване на факта, че най-ценния капитал на клуба са неговите верни привърженици и инвестиране в запазване и увеличаване на броя им, чрез електронна „програма за лоялност“, даваща желани бонуси и екстри за участващите в програмата.

Връзки с обществеността и
привържениците
социална политика

ДОБРИ ПРАКТИКИ

В последните години връзката на ПФК Левски с привържениците е на много ниско ниво или направо не съществува. Клубът е абдикирал от каквито и да било грижи към хората на стадиона, не се и опитва да им осигури приятен престой, а при гостуванията феновете са оставени буквално на произвола на съдбата или по-точно на настроението на полицията и домакините, доминирани често от местни „феодали“. Многократно се случва мачовете да започват, докато се издевателства върху хората, опитващи се да влязат на стадиона, но това по никакъв начин не притеснява ръководните фактори в клуба.

От ПФК Левски нито веднъж не изказаха възмущение от нечовешките условия, които привържениците са принудени да търпят, особено на места като „Лудогорец Арена“ в Разград или базата на Ботев в село Коматеево, докато гостите се чувстват изключително комфортно на ст. „Георги Аспарухов“.

Пропагандирането на левскарски ценности и работата с деца и подрастващи също не съществуват като поня-

- Зимната подготовка на Левски в Югозападна България беше съпроводена с няколко социални събития, най-важното, от които е специалната тренировка в село Старчево, събрала повече от 500 души от региона.
- Посещенията на звезди на Левски в магазина на НКП на бул. „Тодор Александров“ бяха изключително добре организирани събития, които показваха огромен потенциал в това отношение, който самият клуб би могъл да развие.
- Испанските футболисти Антонио Аниете и Мигел Бедоя гостуваха в испанския институт „Сервантес“ и подкрепиха неговите кампании, осигурявайки на Левски огромна публичност сред испаноговорящите ученици.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Липса на последователност при участието на клуба в кампании. „Левски е твой“ показва организационна безпомощност на клуба и попречи да бъдат реализирани по-големи приходи.
- Лоша комуникация с организациите на привържениците по отношение на съвместни кампании. Усилията на тези доброволни организации бяха саботирани неколкратно с неадекватни съобщения и послания от клубния уебсайт.

тия, като изключим детско-юношеската школа на клуба. Там също е много спорно дали има работа по тема история, традиции и идеология на левскарството или се набляга единствено на спортно-технически въпроси. Посещения в училищата на настоящи футболисти или такива от близко или далечно минало, организиране на събития и турнири, пропагандиращи левскарщината, присъствие в медиите и прочие подобни дейности не са случват регулярно, а само спорадично.

ПРЕПОРЪКИ

ПФК Левски трябва да осъзнае, че привържениците на отбора са най-голямото и дори единствено богатство, с което вековният клуб разполага. Те трябва да бъдат поставени на първо място, клубът е длъжен да им осигури най-добрите възможни условия, да ги защитава от своеволията на полицията и дори да не започва мач докато всички желаещи не са влезли на стадиона.

Клубът трябва да предприеме незабавни стъпки и да настоява БФС и отговорните фактори да принудят собствениците на клубове да осигурят нормални човешки условия за пребиваване на гостуващите фенове.

Клубът да започне работа и да осигури бюджет за привличане и създаване на нови левскарски, като активно търси такива и работи с тях. Позоваването на богатата ни история би било основен фактор за убеждаване, в момент, в който отборът е в лошо спортно-техническо състояние

Комуникацията с организации на привържениците трябва да стане регулярна и ПФК Левски да се допитва за всяка социална инициатива, която смята да поеме. Работата трябва да е съвместна, за да е успешна.

КАМПАНИЯ ЛЕВСКИ Е ТВОЙ

КАМПАНИЯ ЛЕВСКИ Е ТВОЙ

ПФК Левски
Официален сайт

tel Български | English

Видео на живо
Вход в LEVSKI.BG

ВИДЕО

ФОТОГАЛЕРИЯ

СТАДИОН

ОНЛАЙН МАГАЗИН

медийна политика

Медийната политика на ПФК Левски през години наред е катастрофална. Основната медия на клуба – уебсайтът – е на изключително ниско техническо ниво, което не отговаря на съвременните платформи за интерактивно представяне. Информацията се актуализира много рядко и няма ника-

ДОБРИ ПРАКТИКИ

къв стремеж да се генерира качествено и интересно съдържание, което да бъде основен източник на информация за българските спортни медии. Като резултат те не могат да базират публикациите си на официалната медия на отбора, а преобладаващо интерпретират и измислят свои „новини“. На уебстраницата няма никакви интересни материали относно богатата клубна история като изключим сухата статистика. Другият огромен проблем е присъствието на клуба в социалните мрежи и най-вече във Facebook. Там за официална страница на ПФК Левски е отбелязана страница, чието управление, публикации и съдържание се определят само и единствено от частна медия, която няма нищо общо с Левски. Страницата има над 400 000 харесвания и всички публикации водят до официалната уебстраница на Спор-

- Като основна промяна и добра практика смятаме назначаването за пресаташе на Ивайло Кючуков, който има огромно желание да промени негативните тенденции в медийната политика на клуба и се бори сам това да се случва.
- Клубът започна да произвежда емоционални видеоклипове преди важни мачове, които са важна връзка с привържениците.

ЛОШИ ПРАКТИКИ

- Сайтът на клуба е морално остарял, нефункционален и беден откъм съдържание.
- Страницата, означена като официална, във Фейсбук се притежава от частна компания.
- Клубът е пасивен към клеветящи и уронващи престижа публикации в медиите.

тал, а не го тази на ПФК Левски, което лишава клуба от изключително сериозни приходи от реклама, същевременно обогатявайки и популяризирайки един спортен уеб портал. Това е направено без договор и без каквито и да е претенции от страна на клуба, което е абдикация от суверенитета си, защото дружество, което няма нищо общо с Левски, представя информация, която генерира самостоятелно като „официална”, без това да е така. По този начин може много лесно да се манипулира общественото мнение и да се насаждат неверни тези. Материалните зазуби също са сериозни.

ПФК Левски почти никога не взема отношение по нелепи твърдения, обвинения, откровени лъжи, които петният доброто име на клуба и рушат авторитета му. Има „журналисти”, които не спират да публикуват подобна информация, но от клуба не се взимат мерки, не се завеждат дела, нито се публикуват опровержения. По този начин се позволява историята да бъде изопачавана по най-нелеп начин и да се вменяват на Левски неверни факти, твърдения, а понякога и обвинения.

ПРЕПОРЪКИ

Трябва да се инвестира в нова и съвременна уеб платформа, с която да може да се работи лесно и удобно и да предлага разширена функционалност.

Изключително важно е да има ежедневно ново съдържание, интервюта с футболисти и надежди от ДЮШ, демонстрация на работата в тренировъчния процес на първия отбор и школата, че дори и интересни „жълтини” около отбора.

Развитие на новата Фейсбук страница най-вече в популяризирането ѝ. Това може да стане с платена реклама, както и с призови към харесалите страницата да поканят свои приятели.

Преговори със Спортал за споделяне на приходите от реклама, махане на отметката за официална страница и участие в генерирането на съдържание.

Активно участие на клуба по въпроси, които петният доброто има на отбора, включително и чрез използване на съдебната система.

Заклучителни препоръки на Тръст „Синя България“

СОБСТВЕНОСТ, СТРУКТУРА И УПРАВЛЕНИЕ

- **Трансформиране** на ПФК „Левски“ АД в публично дружество.
- **Прехвърляне** на акциите на „Дегерасо Лимитед“ към физическото лице, което е техен собственик.
- Прекратяване на нарушенията на устава на дружеството от страна на изпълнителния директор Константин Баждеков.

ФИНАНСИ, УСТОЙЧИВОСТ И БЮДЖЕТ

- **Намиране** на основен спонсор на клуба.
- **Адекватен** проектобюджет за следващия сезон, който ангажира по-сериозно служителите му.
- **Продължаване** на кампанията „Левски е твой“ и отварянето на акционерното дружество към привържениците.
- **Пускане** в експлоатация на Сектор „А“ с ясна стратегия за стопанска дейност в рамките му.
- **Структуриране** на работата по маркетинг и мърчандайзинг в обсъжданото смесено дружество с Тръст „Синя България“.

ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ

- **Осигуряване** на адекватно финан-

сиране преди започването на строежа на останалите три сектора от стадион „Георги Аспарухов“.

- **Ангажираност** на ПФК „Левски“ в инфраструктурни проекти за подобряване на базата в юношеските школи.
- **Търсене** на европейско финансиране за инфраструктурни проекти.

ПРЕДСТАВИТЕЛЕН ОТБОР

- **Спортно-техническото** ръководството трябва да представи ясна визия и стратегия за излизане от кризата на резултати.
- **Първият** отбор трябва да осигури възвращаемост на инвестицията в него чрез участие в европейски турнири и трансфери.
- **Спортно-техническият** щаб трябва да е наясно с отговорността за липсата на резултати и да я поема.

ТРАНСФЕРНА ПОЛИТИКА

- **Левски** трябва да има стратегия и да привлича играчи с качества и подходяща възраст, чрез които да прави и изгодни изходящи трансфери.
- **Спиране** на практиката всеки тренинор да прави мащабна селекция и зачерква стореното от предшествениците му.

- **Управителният** съвет не трябва да бъде изолиран от трансферните операции, както изисква уставът на дружеството.

ДЕТСКО-ЮНОШЕСКА ШКОЛА

- **Автономен** бюджет на детско-юношеските школи.
- **Инвестиция** в инфраструктура и по-специално план за изграждане на ново тренировъчно игрище на „Герена“.
- **Не трябва** да се редуцират средствата в детско-юношеската школа като част от общите съкращения на разходите в клуба.

МАРКЕТИНГ И МЪРЧАНДАЙЗИНГ

- **Разработване** на рекламни пакети, насочени към малкия и среден бизнес.
- **Адекватни** поръчки и разпространение на официалните екипи.
- **Създаване** на съвместно дружество с Тръст „Синя България“, което да поеме маркетинга и мърчандайзинга, съобразно представената от нас концепция.

БИЛЕТИ И ВИП ОБСЛУЖВАНЕ

- **Създаване** на електронна система за продажба на билети и програма за лоялност на привържениците.
- **Изграждане** на дългосрочна и предвидима ценова политика за билетите.

ВРЪЗКИ С ПРИВЪРЖЕНИЦИТЕ И СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

- **Клубът** трябва да лобира за осигуряването на нормални условия на стадионите за привържениците на Левски по време на гостувания.
- **Левски** трябва да инвестира в „левскарство“, включително като част от финансовия си бюджет.
- **Погобряване** на комуникацията с организациите на привържениците, включително Тръст „Синя България“ при съвместни кампании.

МЕДИЙНА ПОЛИТИКА

- **Инвестиция** в съвременна платформа с повишена функционалност за официалната уеб страница.
- **Обогатяване** на ежедневния официален информационен поток, идващ от клуба.
- **Придобиване** на маркираната официална Фейсбук страница на клуба, притежавана в момента от различна частна компания.
- **Адекватна** защита чрез съдебната система срещу клеветящи и уронващи престижа на клуба публикации в медиите.